

PERFECTE TUIN WORDT ONGEDWONGEN GROEN & ONDERHOUDSVRIENDELIJK

De eigenaar van een perfect aangelegde tuin in mediterrane stijl - waarvan al eens foto's in G&B stonden - wilde wat anders: minder netjes, aantrekkelijker voor inheemse dieren en vooral minder onderhoud. Wensen die prima aansluiten bij de visie van de tuinontwerpers van Tuike-Tuïke, die met boeiende, plantrijke tuinen met weinig verplichtingen Nederland groener, mooier en (leef)milieubewuster willen maken.

VOOR

NA

Inzet | De verhoogde vijver.
Boven | Zowel in als rond het water zijn er (inheemse) planten bij gekomen.

Bij tuinontwerpbureau Tuïke-Tuïke werken Ben Kleter en Freek de Gruijter, samen met collega-ontwerpers, aan ideeën om Nederlandse tuinen rijker aan planten te maken. Een ontspannen benadering en beleving van de tuin staan hierbij voorop. Freek: "De Friese term 'tuïke-tuïke' past bij ons, het staat voor een gemoedstoestand waarbij je kalm, ontspannen en

ongedwongen bent. Voor ons is het vooral een vernieuwende manier van het ontwerpen en onderhouden van tuinen. Rustig en ongedwongen werken in je tuin, in plaats van een verplicht corvee. Groen heeft zich al eeuwen bewezen als invloedrijke rustgever en inspiratiebron. Zo ook voor ons groene concept. Het gaat erom dat de tuin een plek is waarin je tot rust kunt komen. In een tuïke-tuïke-tuin kun je zonder problemen een 'tuïke-dagje' houden, je doet het dan gewoon rustig aan. De borders hoeven er niet perfect bij te liggen; geniet liever van de natuurlijke schoonheid van de planten. Zijn ze een beetje gaan hangen en misschien al uitgebloeid, ook dan zijn ze nog prachtig."

Hergebruik

Dit alles wel binnen het kader van een goed ontwerp. "Bij onze tuinen proberen we zoveel mogelijk te hergebruiken. Een bestaande basis, zoals in dit voorbeeld van een tuin in Utrecht, hoeft voor ons niet te wijken om een 'nieuwe' tuin te kunnen maken. Deze aanpak draagt ook bij aan een beter milieu. Iets wat voor een groen bedrijf toch belangrijk moet zijn."

Acht jaar geleden ontwierp Karin van den Hoven een bijzondere tuin in een drukke Utrechtse wijk: een oase met zonnig getinte muren, een verhoogde vijver met waterval en uitbundige beplanting. Er is een terras van natuursteen, voor de muur is een vlonderterras, en de paden kregen een halfverharding van split. De vijverwanden hebben dezelfde kleur als de muur, de bovenkant is afgewerkt met een brede

NA

VOOR

rand van antracietgrijs hardsteen. Waar de vijver aan de tuinmuur grenst, wordt de okergele stucplaat onderbroken door een wand van onregelmatige stukken natuursteen met in het midden een waterval. Het geluid van het vallende water camoufleert de omgevingsgeluiden. Kortom, een droomtuin waar de eigenaar heel tevreden mee was. Maar acht jaar na de aanleg wilde hij een andere sfeer. De tuin mocht wat losser, wat natuurlijker, zodat hij meer dieren zou aantrekken en - voor de eigenaar heel belangrijk - minder onderhoud zou vergen.

Plofplanten

De basis is hetzelfde gebleven, maar de uitstraling van de tuin is compleet anders. Bij de renovatie zijn behouden. Soms zijn ze verplant, en er zijn nieuwe planten aan toegevoegd, waaronder inheemse soorten. Alles mag door elkaar groeien, de planten mogen zelfs buiten de vakken en in het grind groeien. Dit draagt bij aan een natuurlijk beeld.

Boven | Juli, na de tuïke-tuïke-ingreep: de basis is hetzelfde, vooral de beplanting is aangepast.

Inzet | De oorspronkelijke tuin (mei) in het derde jaar na de aanleg.

Links | De onderhoudsvriendelijke border voor de muur is gevuld met beemdkroon (*Knautia*), struisriet (*Calamagrostis*), *Geranium* en bamboe.

Foto: MfGp/Karin van den Hoven

Boven | De stonk van de olijf doet dienst als sokkel voor een kunstwerk.
Inzet | Plantvak met een oude olijf en lavendel.

(*Menyanthes*). De waterpartij trekt veel bijen en libellen aan en vogels komen er drinken en badderen. Naast de vijver is ruimte voor een pol siergras, gele wederik (*Lysimachia punctata*), schildblad (*Darmera*) en de knalrode *Crocoshmia* 'Lucifer'. Ze passen uitstekend bij de beplanting in het water.

Het goede behouden

Planten uit het oorspronkelijke ontwerp die zijn behouden, zijn onder andere vrouwenmantel, zwenkgras (*Festuca*), esdoorn, bamboe, diverse varens en ooievaarsbek. In de lange border voor de muur zijn de wat zwakkere soorten verwijderd en vervangen door struisriet (*Calamagrostis*), kattenstaart, *Geranium*, donkerbladige vlier en bamboe. Ook een deel van de exotische soorten, zoals de banaan en agapanthus, mocht blijven. Ze zijn gecombineerd met andere fraaie planten. De druif die tegen het huis groeit, wordt niet meer strak gesnoeid, maar mag lange ranken maken. De geelbladige trompetboom (*Catalpa*) gaat in het voorjaar onder het mes, waarna hij de rest van het jaar zijn gang mag gaan. Er is een extra plantvak gemaakt met daarin niet-woekerende bamboe (*Fargesia*) en tafelblad (*Astilboides*). In het plantvak onder de leiplateau zijn de azalea's vervangen door een banaan (*Musa*), siergrassen en schoenlappersplant (*Bergenia*). Langs de rand van het hardstenen terras is een tegel verwijderd om ruimte te maken voor enkele planten. Er is zelfs wat aarde 'geknoeid' op het grind. Freek: "De strakke lijn wordt zo doorbroken en de beplanting mag zich zelf ontwikkelen. Beplanting hoeft voor mij niet statisch te zijn. Het is juist spannend om te volgen wat er gaat gebeuren. Welke soorten krijgen de overhand, welke planten gaan zich uitzaaien? Natuurlijk houden we alles wel bij. De tuinen die we op deze manier aanleggen, bezoeken we regelmatig om het een en ander bij te sturen. Bijvoorbeeld de springbalsemien. Prachtige planten, maar ze zaaien zich wel heel erg uit, dus daar haal ik regelmatig wat van weg."

De oude olijf en de vijg zijn in een strenge winter gesneuveld. De vijg loopt vanuit de wortels weer uit, de dode stonk mag blijven staan. Er hangt een insectenhotel aan. De

afgezaagde stonk van de olijf dient nu als sokkel voor een kunstwerk. Het strakke vak met lavendel heeft plaatsgemaakt voor een grindterras, met daarin buxusbollen, wederik en siergrassen. Freek: "De meeste tuinen lenen zich voor een tuike-tuikerenovatie. De basis kan behouden blijven, zoals paden en terrassen, waterpartijen, mooie heesters en sterke vaste planten. Een tuike-tuiketuin moet natuurlijk wel bij je passen. Wil je niet te veel verplichtingen, de teugels wat laten vieren en de planten hun rol laten vervullen? Dan kun je volgens mij de stap wel wagen." *

Tekst Modeste Herwig Beeld MHGP/Modeste Herwig e.a.
Ontwerp Karin van den Hoven, www.karinvandenhoven.nl
Renovatie Tuinontwerpbureau Tuike-Tuik, www.tuiketuike.nl

Foto: MHGP/Karin van den Hoven

Links | Tuike-tuikestijl. Rechts een nieuw plantvak met bamboe (*Fargesia*) en het grote blad van tafelblad (*Astilboides*).
Inzet | De oude tuin had een mediterrane sfeer.
Linksonder | In de nieuwe situatie ondermeer de sterke duizendknoop (*Persicaria*) en *Crocoshmia* 'Lucifer'.
Rechtsonder | Ontspannen tusschen leiplateau, esdoorn, bamboe, hortensia en banaan.

Tuik-Tuik gebruikt graag sterke planten. Duizendknoop (*Persicaria*), pluimpapaver (*Macleaya*) en wederik (*Lysimachia*) zijn hiervan voorbeelden. Ook natuurlijk ogende siergrassen worden vaak toegepast, net als een- en tweejarigen, zoals springbalsemien, judaspenning en vingerhoedskruid, en zelfs bloembollen. Het zijn allemaal planten die op een degelijke manier zijn opgekweekt. Freek: "Wij willen als Tuik-Tuik graag weten wat we op ons bord krijgen. Net als de plofkip heb je ook plofplanten. Ze zijn gevoed met kunstmatige meststoffen en worden met behulp van computers in een optimale, maar krappe leefomgeving zo snel mogelijk opgekweekt. In de tuin zien ze pas voor het eerst echt zonlicht. In de Nederlandse buitenlucht hebben deze planten vaak een moeizame start. Daarom kiezen wij voor sterke en stoere planten, die op een natuurlijke wijze zijn opgegroeid in ons klimaat. Dit geeft, naast een goed geweten, een grotere kans van slagen in de tuin."

Rechts | In de oude situatie staat naast de vijver bloeiende *Ligularia* en links de vijg.

Ook in de vijver zijn planten toegevoegd. Er zijn bloemen te bewonderen van inheemse soorten, zoals de witte waterlelie (*Nymphaea alba*), kattenstaart (*Lythrum*) en waterdriehblad

